

Strategi 2023–2030

Universitetsmuseet i Bergen

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetsmuseet i Bergen	4
Forskning	6
Det regionale ansvaret	8
Forvaltning av vitenskapelige samlinger	10
Forskningskommunikasjon og formidling	12
Universitetsmuseet som arbeidsplass	14
Bygg og infrastruktur	16

Universitetsmuseet i Bergen

Visjon: *Universitetsmuseet skal være blant Europas fremste museer kjent for høy kvalitet i forskning, forvaltning og formidling. Gjennom kunnskap om og formidling av vår kultur- og naturarv bidrar museet til identitet, innsikt og forståelse av fortid, samtid og framtid – et viktig grunnlag for en bærekraftig og demokratisk utvikling*

Universitetsmuseet i Bergen (opprinnelig Bergens Museum) ble grunnlagt i 1825 og vil i strategiperioden markere sitt 200-årsjubileum. Helt fra starten ble samlinger innen kulturhistorie og naturhistorie etablert, der også folkeopplysning stod sentralt. Sterke, vitenskapelige fagmiljøer ved museet la grunnlag for opprettelsen av Universitetet i Bergen i 1946.

Universitetsmuseet er en betydelig forsknings-, forvaltnings- og formidlingsinstitusjon som ivaretar vår kultur- og naturarv og bidrar til kunnskap som møter morgendagens utfordringer. Museet er en profesjonell, mangfoldig og inkluderende arbeidsplass der aktivitetene har høy etisk standard basert på nasjonale og internasjonale retningslinjer. Vår forskning er knyttet til våre samlinger, samtidig som museet har potensiale for tverrfaglig samarbeid i søken etter kunnskap. Vi forvalter og utvikler samlinger, som gjøres tilgjengelige for studenter, forskningsmiljøer, forvaltningsorganer og et allment publikum. Ved å skape forståelse for forskningens metoder og betydning demokratiseres kunnskap. I samspillet mellom forskning, forvaltning og formidling, utvikler Universitetsmuseet forskningsprosjekter, kommuniserer med publikum og bidrar til å oppfylle Universitetet i Bergens strategi «Kunnskap som former samfunnet».

Universitetsmuseets kulturhistoriske bygning vil i strategiperioden være stengt for publikum. På vei mot et renoverte museumsbygg vil kulturarven gjøres tilgjengelig for publikum gjennom digitale plattformer og utstillinger i andre bygg og arenaer. Vårt naturhistoriske museumsbygg ble gjenåpnet i 2019 som et universitetsmuseum av høy internasjonal standard. På samme måte skal et nyrenoverte kulturhistorisk museumsbygg bli en arena for formidling av vår kulturhistorie og forskning på vår kulturarv. Med dette skal museumsområdet sentralt på Nygårdshøyden utvikles til et kunnskapsentrum for byen og regionen.

Fram mot 2030 skal Universitetsmuseet:

- styrke rollen som et internasjonalt anerkjent universitetsmuseum med forskning, forvaltning og formidling av høy kvalitet
- være et ledende universitetsmuseum og en attraktiv samarbeidspartner basert på vår faglige ekspertise og kvalitet på våre samlinger
- utvikle et framtidrettet kulturhistorisk museumsbygg
- være en viktig samfunnsaktør som bidrar med forståelse for globale samfunnsutfordringer gjennom publikasjoner, utstillinger, digitale flater og debattarenaer
- videreutvikle samarbeid mellom de kulturhistoriske og naturvitenskapelige disiplinene, og mellom forskning, forvaltning og forskningskommunikasjon
- videreutvikle museumsbyggene og de botaniske hagene som viktige kunnskapssentre og arenaer for forskningskommunikasjon og formidling

Forskning

Gjennom forskning på høyt internasjonalt nivå, i og på tvers av fagdisiplinene, skal Universitetsmuseet frembringe kunnskap om natur- og kulturmiljø og bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling

Forskningen ved Universitetsmuseet tar utgangspunkt i eksisterende vitenskapelige samlinger og forskningsbasert innsamling. Den er basert på moderne metoder og god forskningsinfrastruktur som resulterer i publikasjoner på høyt internasjonalt nivå. Forskningen omfatter lange tidslinjer, den er fri og uavhengig og favner bredden av museets fagområder. Forskning på naturmangfold og kulturarv bidrar til innsikt i naturkrisen og kulturhistoriens betydning for samfunnet. Vårt sterke biosystematiske fagmiljø, spesielt innen marine organismer, samt arkeologi og paleobiologi, er sentrale fagfelt ved Universitetsmuseet som skal styrkes og videreutvikles. Klimaendringer og metodeutvikling aktualiserer våre samlinger som viktige forskningsarkiv. Universitetsmuseet bidrar til å styrke UiBs satsinger innen hav, klima og globale samfunnsutfordringer og deltar aktivt i UiBs middelalderklynge.

Museets forskning er komplementær til forskning ved fakultetene, og vi bidrar med forskningsbasert undervisning innen våre fagområder i fakultetenes studieprogram. Vi er medarrangører av forskerskolen i biosystematikk (ForBio) og veileder master- og ph.d.-kandidater. Universitetsmuseets rekrutteringsstillinger (ph.d. og postdoc) er viktige for vår forskning og bidrar til fornying av våre fagmiljøer.

Fram mot 2030 skal Universitetsmuseet:

- publisere forskning av høy internasjonal kvalitet og med høy etisk standard i bredden av museets fagdisipliner
- videreutvikle tverrvitenskapelig forskning med særlig vekt på samarbeid mellom arkeologi og paleobiologi
- videreutvikle biosystematikk, spesielt innen marine organismer
- gjennom forskning bidra til en bærekraftig utvikling som ivaretar mangfold, natur- og kulturarv
- utnytte vårt fortrinn som universitetsmuseum til å utvikle banebrytende forskningsprosjekter og nå opp i konkurransen om større eksterntfinansierte prosjekt
- ha sterke fagdisipliner som bidrar til høy kvalitet på samlingene og forskningsbegrunnet tilvekst
- utnytte forskningspotensialet som ligger i lovpålagt utgravningsvirksomhet
- ha en viktig rolle i utvikling av og etablering av forskningsinfrastruktur innen både kultur- og naturarv gjennom deling av kunnskap og analysefasiliteter

Det regionale ansvaret

Universitetsmuseet er et nasjonalt kunnskapssenter med et regionalt ansvar

Universitetsmuseets plassering, i en region med hav, kyst, fjord og fjell, danner et unikt grunnlag for forskning og internasjonalt samarbeid. Med kysten som kontaktflate mot verden har regionen og byen Bergen en lang internasjonal kulturhistorie som museet forvalter, forsker på og formidler kunnskap om. Universitetsmuseet med sine omfattende samlinger er regionens viktigste museum.

Universitetsmuseet er en del av den offentlige forvaltningen med et regionalt ansvar etter Lov om kulturminner. Arkeologiske utgravninger i Vestland og på Sunnmøre, sammen med paleobiologisk materiale, gir innsikt i regionens forhistorie satt inn i en internasjonal sammenheng. Mye av Universitetsmuseets arkeologiske materiale fra middelalderen, inkludert middelalderbyen Bergen, er utstilt ved Bryggens museum i samarbeid med Bymuseet.

Som en naturlig følge av museets internasjonale forskning innen biosystematikk, er regionens arter dokumentert i museets samlinger. Universitetsmuseets botaniske hager har en viktig rolle i å ivareta truede arter og formidle kunnskap om disse, samt formidle kunnskap om arter som er en trussel mot naturmangfoldet i regionen og på verdensbasis.

Fram mot 2030 skal Universitetsmuseet:

- styrke den digitale formidlingen av våre samlinger og regionens natur- og kulturhistorie
- styrke rollen som UiBs og regionens fremste forvalter av materiell kultur- og naturarv for forskning, formidling, undervisning og offentlig forvaltning
- utnytte potensialet i arkeologiske utgravninger til innovative forsknings- og formidlingsprosjekt og styrke den tverrfaglige profilen
- være en vitenskapelig premissleverandør i kulturminne- og naturforvaltningen
- utvikle det kulturhistoriske museumsbygget til regionens viktigste utstillingsarena for forskningsbasert kunnskap om vår felles kulturarv
- skape attraktive møteplasser og være en kunnskapskilde for byens og regionens skoleklasser og øvrige befolkning i museumsbygg, botaniske hager og i felt
- bidra til å styrke Havbyen Bergen, Kunnskapsbyen Bergen, Middelalderklyngen og regionens verdensarvområder

Forvaltning av vitenskapelige samlinger

En bærekraftig samlingsforvaltning ved Universitetsmuseet skal sikre kunnskap om vår fortid og nåtid for framtidige generasjoner

Universitetsmuseets samlinger, bygd opp gjennom 200 år, danner fundamentet i museets virksomhet. Samlingene har en viktig rolle som historisk arkiv, forskningsinfrastruktur og som grunnlag for museets formidlingsoppdrag. De omfatter nærmere fem millioner gjenstander og objekter, arkiv, foto og levende samlinger i de botaniske hagene. Grunnlaget for vår virksomhet ligger i en profesjonell og transparent sikring, bevaring, dokumentasjon og konservering av våre samlinger og arkiv. Museets samlinger danner en kunnskapsbank for framtiden og sikrer vitenskapelig etterprøvbarhet.

Vitenskapelig innsamling, dokumentasjon, konservering og ivaretaking i sikre magasiner, er kjerneaktiviteter ved museet. Stor tilvekst av arkeologisk og naturvitenskapelig materiale gir kunnskap om samfunn og miljø i fortid og nåtid. Identifisering og dokumentasjon av arter gjennom forskningsbasert innsamling og forvaltning gir kunnskapsgrunnlag for en bærekraftig utvikling. Museet har en aktiv rolle med å tilgjengeliggjøre samlingene gjennom nasjonale digitale plattformer.

Universitetsmuseets samlingsforvaltning er basert på nasjonale og internasjonale standarder som sikrer gode databaser, oppbevaringsforhold og konservering på høyt vitenskapelig nivå.

Fram mot 2030 skal Universitetsmuseet:

- ha en forskningsbasert forvaltning der samlingene utvikles som kunnskapsbanker og -arkiv i tråd med nasjonale og internasjonale standarder
- styrke samlingenes nasjonale og internasjonale betydning som forskningsinfrastruktur
- styrke arbeidet med digitalisering av museets arkiv-, foto- og gjenstandssamlinger, for å sikre og tilgjengeliggjøre disse for forskning, forvaltning og formidling
- styrke bruken av nasjonale digitale fellesløsninger innen samlingsforvaltning, for å sikre robuste datalagringsystemer og innsynsløsninger
- sikre og bevare samlingene på best mulig måte basert på oppdatert konserveringsvitenskap
- ha en etisk forsvarlig samlingsforvaltning med et kritisk blikk på innsamlingshistorie
- basere tilvekst av samlingene på vitenskapelige vurderinger og lovpålagt virksomhet

Forskningskommunikasjon og formidling

Universitetsmuseet skal være et av Norges fremste kunnskapsmuseer. Gjennom å vekke nysgjerrighet og gi innsikt i forskningsprosesser og kunnskapsdannelse, skal museet bidra til demokratisering av kunnskap og til en bærekraftig samfunnsutvikling

Forskningskommunikasjon og -formidling på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå, gjør Universitetsmuseet til en viktig stemme i samfunnet. Universitetsmuseet er en sentral brobygger mellom akademia og samfunn. Vi formidler egne samlinger, forskning og forskningsprosesser, og er en sentral arena for forskningskommunikasjon for alle fagmiljøer ved UiB. Gjennom forskningsbaserte utstillinger og dialog med publikum, gis publikum innsikt i kunnskapsutvikling og kritisk refleksjon.

Universitetsmuseets nyrenoverte naturhistoriske museumsbygg formidler kunnskap om naturens mangfold, historie, prosesser og trusler i dagens samfunn. Gjennom skiftende utstillinger av høy kvalitet, aktualiseres og diskuteres aktuelle tema fra pågående forskning ved UiB.

Universitetsmuseet har et særlig ansvar for formidling av kunnskap overfor skolen og allmennheten. Gjennom å aktualisere og tilgjengeliggjøre kunnskapen som skapes, bidrar museet til å synliggjøre forskningens rolle for samfunnsutviklingen, skape tillit til akademia, og til å rekruttere morgendagens forskere. Våre museumsbygg og botaniske hager brukes aktivt i formidling og undervisning rettet mot ulike målgrupper, og er viktige opplevelsese- og rekreasjonsområder for publikum.

Fram mot 2030 skal Universitetsmuseet:

- styrke sin rolle som en ledende institusjon for forskningsformidling
- formidle vår natur- og kulturarv i et regionalt og internasjonalt perspektiv med utgangspunkt i Universitetsmuseets unike samlinger og viktige forskningsresultater
- videreutvikle det faglige samarbeidet på tvers i organisasjonen i forbindelse med utstillingsproduksjon
- bidra til økt tillit til forskning og et kunnskapsbasert ordskifte gjennom publisering, forskningsbaserte utstillinger og digitale flater
- utvikle nye metoder for å skape forståelse og innsikt i forskningsprosesser, forskningsetikk og for å bygge tillitt til vitenskapelig kunnskapsproduksjon
- med utgangspunkt i museologi, arbeide innovativt og forskningsbasert for å tilrettelegge for nysgjerrighet og kritisk refleksjon
- tilrettelegge for mangfold og livslang læring ved å tilby et bredt forskningsbasert undervisningstilbud for ulike målgrupper
- gjennom museumsbyggene og Universitetshagene skape fysiske møteplasser for akademia og et bredt publikum, og være en sentral arena for forskningskommunikasjon for hele UiB

Universitetsmuseet som arbeidsplass

Som arbeidsplass skal Universitetsmuseet være et sted der ansatte trives, inkluderes og får mulighet til å utvikle seg

De ansatte er Universitetsmuseets viktigste ressurs. Høy kompetanse bidrar til kvalitet i et mangfold av funksjoner og arbeidsoppgaver. Universitetsmuseet kjennetegnes av sterke fagmiljøer, nysgjerrighet og profesjonalitet der engasjerte medarbeidere løfter hverandre fram med felles høye ambisjoner til beste for museet. Vi skal være en attraktiv arbeidsplass med rom for faglig og personlig utvikling der alle tar del i fellesskapet. Vårt arbeid skal være inkluderende og tverrfaglig hvor kompetanse, integritet, kreativitet, og samarbeid skaper best mulig synergieffekt på tvers i organisasjonen. Mangfold og likestilling, trygghet og raushet skal kjennetegne Universitetsmuseet.

Fram mot 2030 skal Universitetsmuseet:

- videreutvikle en organisasjonskultur som vektlegger åpenhet, samarbeid, medvirkning og utvikling av museets fagområder
- styrke det faglige samarbeidet på tvers i organisasjonen for å lykkes i forskning, forvaltning og formidling
- vektlegge et godt, inspirerende og inkluderende arbeidsmiljø der ansatte har respekt for hverandre og anerkjenner hverandres fagkompetanse
- jobbe systematisk og målrettet med helse, miljø og sikkerhet i hele organisasjonen
- utvikle gode og framtidsrettede arealer for ansatte og publikum, med høyest mulig grad av samlokalisering
- være en bærekraftig organisasjon med ansvarlig drift og vekt på redusert klimaavtrykk
- ha gode møteplasser som fremmer sosial tilhørighet og faglig kompetanseutvikling

Bygg og infrastruktur

Universitetsmuseet vil arbeide for å revitalisere hele museumsområdet sentralt på Nygårdshøyden som et kunnskapssentrum

Dagens naturhistoriske museumsbygg på Muséplassen 3, stod ferdig i 1865 og i 1927 åpnet det kulturhistoriske museumsbygget på Haakon Shetelig's plass 10. Et museumsfaglig kunnskapssentrum var dermed etablert med den botaniske hagen fra 1898 som et naturlig midtpunkt. Et sterkt forsknings-, samlings-, og formidlingsmiljø ved Bergens Museum la grunnlag for etableringen av Universitetet i Bergen i 1946. I 1996 åpnet den nye botaniske hagen på Milde i tilknytning til Det norske arboret. Hagene på Milde ble i 2004 inkludert i Universitetsmuseet. Både Muséhagen med Plantehuset fra 1901 og de to museumsbyggene er i dag fredet.

Med åpning av et nyrenovert naturhistorisk museumsbygg i 2019, fikk UiB et moderne museum. Det kulturhistoriske museumsbygget ble stengt for publikum i 2023, mens plantehuset har vært stengt siden 2015. I forbindelse med renovering av byggene, har Universitetsmuseet som mål å etablere et sterkt museumsfaglig fellesskap sentralt på Nygårdshøyden. Med samling av deler av museets forsknings- og forvaltningsmiljøer, formidling og administrasjon, vil museumsområdet være et slagkraftig kunnskapssentrum for UiB, kunnskapsbyen Bergen og samfunnet. Samtidig skal de laboratoriefaglige miljøene knyttet til naturhistorie med tilhørende magasin samt konservering, utvikles og samlokaliseres i Realfagbygget som del av Nygårdshøyden sør-prosjektet. Universitetshagene på Milde opprettholdes som viktig forskningsinfrastruktur for UiB og eksterne partnere.

Museets vitenskapelige samlinger skal ivaretas for framtidige generasjoner. God infrastruktur i Universitetshagene, vedlikehold av våre bygninger og langsiktige og stabile magasinforhold er avgjørende for å ivareta vårt samfunnsoppdrag. Etablering av tilstrekkelige og sikre magasinareal med god tilgjengelighet samt utvikling av framtidsrettet forskningsformidling i vårt nye kulturhistoriske museumsbygg med utstillings-, studie- og publikumsarealer, vil ha høy prioritet i strategiperioden.

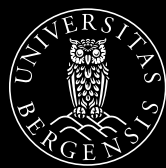
Fram mot 2030 skal Universitetsmuseet:

- utvikle museumsområdet med sine fredede bygg og hageanlegg sentralt på Nygårdshøyden
- arbeide for at vi innen strategiperiodens utløp skal kunne ønske publikum velkommen til et nyrenovert og bærekraftig kulturhistorisk museumsbygg med innovative formidlingsarenaer
- arbeide for å igjen kunne åpne Plantehuset i Muséhagen for publikum som en oppdatert og innbydende formidlingsarena
- videreutvikle museets infrastruktur gjennom høyest mulig samlokalisering av magasin, laboratorier og arbeidsplasser
- realisere nye permanente konserveringslaboratorier av høy internasjonal standard
- videreutvikle trygge og funksjonelle arbeidsplasser for alle ansatte
- arbeide aktivt med å sikre gode oppbevaringsforhold for alle museets fysiske arkiv-, foto- og gjenstandssamlinger gjennom realisering av bærekraftige magasiner

Design: Beate Helle. **Foto:** Forside, Adnan Icagic | s. 2 Joan J. Soto-Angel | s. 5 Torsten Eriksson | s. 7 Adnan Icagic | s. 9 Leif Inge Åstveit | s. 11 Jenny Smedmark | s. 13 Adnan Icagic | s. 15 Adnan Icagic, Katrine Konghavn, Mette Magni Bing Espedal, Torsten Eriksson | s. 17 Torsten Eriksson, Adnan Icagic | s. 18 Adnan Icagic.

UNIVERSITETSMUSEET
I BERGEN